

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto K 5.— za pol leta „ 2.60 za četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. List se pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri gospodu Novak-u na velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 12 h, dvakrat 18 h, trikrat 24 h.

Štev. 13.

V Mariboru, dne 31. marcija 1898.

Tečaj XXXII.

Vabilo k naročbi.

Z mesecem marcijem poteklo je naročnikom četrletnikom naročilo. Prosimo torej, naj se podvzajajo nadalješnjo naročnino doposlati, da se jim dopošiljanje lista ne pretrga ali ustavi. List stane do 1. julija 65 kr., do 1. oktobra 1 fl. 30 kr. in do konca leta 1 gld. 90 kr. — Naročnina, nova in zaostala, naj se nam pošlje po poštinih nakaznicah.

Upravnistvo.

Iz državnega zbora.

Volitve.

V drugi seji državnega zbora, dne 23. marcija sta se izvolila dva podpredsednika. Čehi in Poljaki nočejo letos imeti nobenega zastopnika v predsedstvu; zato je prišla vrsta na krščansko slovansko skupino in na Rumune. Slovanska zveza je imenovala kot svojega kandidata dr. Ferjančiča, Rumuni deželnega glavarja v Bukovini, dr. Lupula, ki sta bila tudi izvoljena. Izmed 201 oddanega glasu je dobil dr. Ferjančič 177 glasov. Slovenci smo imeli leta 1879. že svojega zastopnika v predsedstvu državnega zbora — barona Gödelna; pa trditi ne moremo, da je bil on rojen Slovenec; le izvoljen je bil od Slovencev. Dr. Ferjančič je pa rodom in po duhu Slovenec. Slovenci imajo vendarle pred svetom, dá, pred celim cesarstvom nekoliko več veljakov, kakor trdijo nemškutarji. Rojeni Nemci in Slovenci sedijo kot predsedniki državnemu zboru; nemčuhi nimajo pravice, sedeti na tem stolu in voditi obravnav državnega zbora.

Pri volitvi 12 zapisnikarjev sta izvoljena 2 Slovenca: Pogačnik in Šuklje. V odbor, ki ima določiti, koliko bo k skupnim potrebščinam cele monarhije prispevala naša državna polovica, je izmed Slovencev izvoljen Povše. V petek zvečer so se volili izmed poslancev posamnih dežel udje delegacij. Kaj so delegacije, je «Slov. Gospodar» že lani razložil. Ker imajo na Štajarskem nemški liberalci in nemški narodnjaki večino, sta izbrana iz njih sredine 2 odposlanca: grof Stürgkh in dr. Hohenburger — Slovencev ni na Štajarskem po mnenju teh ljudij. Samo le na Kranjskem je izvoljen kot odposlanec Slovenec Pogačnik. Pri teh volitvah se je letos zgodilo nekaj nepričakovanega: Pobotali so se Čehi in Nemci na Češkem, med tem ko se lani Nemci niso marali pogoditi s Čehi. Na Tirolskem so se pa združili Lahi z nemškimi liberalci tako, da je konservativen Nemeec dr. Katrein propadel.

Izjave o Thunovem programu.

Zadnjič sem vam naznanil, kako namerava vladati ministerstvo grofa Thuna. Sklenilo se je precej v prvi seji, da se ima o tej vladni izjavi pričeti razprava. Nemške stranke so izjavile po svojih govornikih, da se hočejo upirati temu ministerstvu, dokler ne prekliče jezikovnih naredeb, katere je napravil ministerski predsednik Gauč.

Dne 29. marcija je prišel v tej zadevi k besedi načelnik krščanske slovanske narodne zveze, dr. Šusteršič. V tej skupini se je sklenilo, da se ima sestaviti posebna izjava naše skupine, katero ima v imenu Slovencev,

Hrvatov in Rusinov prečitati naš načelnik. Ta izjava se je v skupini poprej preresetala. Vlada zdaj lahko vé, kaj hočemo zatirani Slovani. Pred vsem se je izreklo obžalovanje, da vlada v svoji izjavi ni obljubila, da se hoče držati verskih načel, ki so vendar podlaga pravice in veljave; da ni povedala, kako hoče skrbeti za kmečki stan, ki je steber države; jeli hoče skrbeti, da se enakopravnost deli vsem narodom, ki so še danes stiskani; kajti Slovenci na Koroškem in na Štajarskem, na Primorskem in na Kranjskem, na dalje Hrvati v Primorju in v Dalmaciji, kakor tudi Rusini v Galiciji in posebno v Bukovini ne zavživajo še danes tistih pravic, katere bi morali imeti vsled § 19. državnih osnovnih postav. Posameznim udom zaupa slovanska krščanska narodna zveza, obžaluje pa, da v ministerstvu nimamo nobenega moža, ki bi poznal južne dežele avstrijske. Zaveza hoče z vsó močjo skrbeti, da se zopet uredijo razmere v parlamentu, da bo mogel državni zbor delati na blagor domovine in njenih narodov. To izjavo so sprejeli osobito člani naše zaveze s ploskanjem, nemški liberalci pa so godrnjali. Socijalni demokrat Dazecynsky je tožil nad zatiranjem delujočih slojev prebivalstva. Dr. Scheicher je tokrat ugovarjal očitantju, kakor da bi on hotel zatirati druge narode, vendar je prigovarjal, naj se nemški jezik vpelje kot državni. V imenu Rumunov je govoril Lupul, v imenu čeških veleposestnikov pa grof Palfy.

Ne smem opustiti, da omenim tudi znamenitega govora, ki ga je imel v tej zadevi dne 24. marcija vodja nemške katoliške stranke

Listek.

Od doma.

(Piše posestnik J. K. Primurski).

Dolgost cerkve je nekdo meril s svojimi stopali in merilec pravi, da je poslopje dolgo čez 110 korakov. Toda vidi se, da je mož delal velike stopinje, ker je po 500 starih čevljev dolgim selišču stopil samo sto in desetkrat. Poslopje je široko sedeminštirideset, a visoko devetindevetdeset čevljev. Stavba je razdeljena na tri podolgovate dele ali ladje; srednja ladja je širja, postranski dve ožji. Od vsake postranske ladje pri kraju se nahaja po šestoro kapelic. Cerkevni oboki slonijo na dvajsetih močnih stebrih. Nad kapelami je dvanajst zakladnic, t. j. prostorov z različnimi zakladi ali dragocenostmi; trinajsta zakladnica pa je ob levej strani prednjega oltarja, ta je najbogatejša. Po omarah v teh prostorih vidiš na pr. sreca od zlata in od srebra, krone, uhane, ovratnike, prstane, berglje, in kdo bi zamogel naštetati vse vsakojake predmete! Tu so darovi cesarjev in kraljev, tam so reči, ki so jih darovale osebe stanov nizkih in visokih. V zakladnici videl sem podobo, ki jo je založil nekdo iz mojega sosledstva, t. j. v Belotincih, ta župnija meji

z župnijo ljutomersko, med obema vije se bistra pa nam kmetom škodonosna reka Mura. Pred oči mi je prišlo tudi srce, doposlano iz Laškega trga ob Savinji. Predmeti, ki jih vidiš tukaj, pričajo, da se k Mariji zatekajo prebivalci iz vseh krajev mile nam Avstrije, pa tudi ljudje iz drugih držav. Groza obide človeka, če v zakladnici opazi neki nož. To je bodalo, s katerim je neki hudobnež nameraval zabosti presvetlega cesarja našega, Franca Jožefa. Dne 18. februarja 1853 so svetli cesar šli po mestu Dunaj ali kakor mi po Murskem polju pravimo, Beč. Neki krojaški pomočnik je priskočil ter napadel vladarja tako, da je ostro nabrušen kuhinjski nož mahnil proti cesarju. Toda Bog je ljubljeneza nam vladarja rešil iz smrtne nevarnosti. Ostra končina noževa se je namreč zadela ob spono na ovratniku in se je tako nožu zabranila pot v zatilnik, v cesarjevo glavo. Vsled grozovitega napada se je vznemirila vsa Avstrija, ko se je bila novica raznesla po svetu. A veliko je med ljudstvom bilo veselje, ker se je ob enem zvedelo tudi, da je napad ostal brez slabih nasledkov za drago življenje slavnega vladarja. Ta srečna nesreča je dala povod, da so v Beču postavili velikansko cerkev, ki se imenuje «votivna» ali «zaobljubna cerkev» in je jedna izmed najlepših lepot na Dunaju. Hudobneža je pra-

vica poslala po zasluženno plačilo, njegov nož pa so shranili v zakladnici v Marijinem Celju.

Marijo predstavljajoči kip, ki se ob procesijah okoli nosi, ni tisti, ki so si ga svoječasno bili misijonarji prinesli s seboj iz samostana pri Sv. Lambertu. Dotični kip stoji nepremično na srebrnem oltarju v kapelici, ki se nahaja na sredini cerkve. Ta kapelica je do osem metrov dolga in blizu toliko široka. Znotraj med ostalim lahko zapaziš tudi neko zlato ali menda samo pozlačeno omrežje. Nad istim je ob levej strani zlat grb s krono in poleg grba črki F. J.; ob desnej strani zopet grb s krono, poleg pa znamenki M. T. Reklo se mi je, da napis pomeni «Franc Jožef» in «Marija Terazija». Med omenjenima grboma vidi se grb avstrijski. No, to pravi dovolj glasno, kdo vse da pri Mariji išče pomoči. Do Marije se s prošnjami in pa z zahvalami obrača gospod in siromak, vladar in kmet. V tej kapelici smo se zahvaljevali za vzprejete dobrote božje; k zahvalam pa smo pristavljali tudi prošnje za nove dobrote, kar jih bomo še potrebovali za dušo in za telo. Na tem svetem kraju pravičnik postane še pravičnejši; tukaj mora se grešniku omeščati najbolj trdo srce. Kdor pri tem svetišču posluša že samo proti nebu prodirajoče pesmi in premišljuje razne prizore, že to človeka gane do dna duše. Posebno še pa pesem

baron Dipauli. Spodtikal se je nad vladinim programom, ki je nejasen, povedal, da njegova stranka ni navezana na zdajšnje vlado. Po njegovih mislih se ne bo dalo pomagati ljudstvu, dokler se bodo davčne postavbe v drugačnem duhu in smislu izpeljevale, kakor so se sprejele od zbornice. Očital je vladi, da novo vpeljano osebno dohodninsko postavbo celó drugače izpeljuje, kakor je ob svojem času to obljubila državnemu zboru. Vlada vedno skrivne ukaze pošilja uradnikom, po katerih se imajo držati proti volji državnega zbora, ki je nekdanj sklenil davčno postavbo. Zagotavlja, da ne bo tako kmalu glasoval za kakšno novo davčno postavbo in obžaluje, da ni kakor zdajšnji finančni minister, glasoval proti njej. Na dalje je Dipauli zahteval, naj se sklene pravična pogodba z Ogrji, kajti vsled zdajšnje pogodbe redimo mi Ogre. Toda take pogodbe ne moremo sklepati, če nismo v državnem zboru edini, če se narodi med seboj le prepirajo. Priporočila slednjic, naj se mir naredi med avstrijskimi narodi, ki so vsi jednake vrednosti. Najprej naj se skrbi, da bomo mogli živeti, potem bomo še le modrovali. — Vlada je predložila pogodbo, katero je dne 5. dec. 1897 sklenila z Japonsko; potem načrt postavbe, da se hišnega davka oprostijo nove stavbe, ki še imajo iz zdravstvenih in prometnih obzirov izvršiti v Cellovcu; enako za neke nove stavbe na Dunaju; imajo se zidati nove železnice, in sicer ozko tirna iz Gabele v Kotoru v Trbinje in proti Dubrovniku — potem na Gornjem Avstrijskem iz Linca v Urfar in iz Freudenthala v Klein Mohrau. Vložilo se je mnogo vprašanj (interpelacij) na vlado, med drugimi poslanca Berksa in tovarišev, kedaj pridejo domov avstrijski vojaki, ki so na Kreti.

Rešimo ob meji, kar se rešiti dá!

Slovenci moramo Nemcem «dobrote njihove prosvete» drago plačevati; najhujši pa je ta davek ob meji. Komu izmed nas se še ni usilila misel, da imajo že od nekdanj ravno fare ob slovensko-nemški meji tako malo in še manj odličnega dijaštva? To ni slučajno, ampak ima svoje neovržne uzroke v nemškem sosedstvu. Nemec je po prosveti močnejši od nas, in vpliva torej na nas mnogo bolje, nego mi na njega. Ta vpliv pa slovenski narodni značaj kali in slabi, kar pa zopet na razvoj duševnih sil zelo neugodno deluje. Kajti kakor rastlina le v dobri zemlji in čistem zraku napreduje v rasti ter daje obilno bujnega cvetja in zdravega sadu, tako se

slovenska prekosi vse druge; božjepotniki Nemci, katerih je ob času našega bivanja v Marijaceh prišlo šest procesij, so petje slovensko poslušali strmeč. Tujci so zvedavo povpraševali, kdo da smo mi; odgovarjalo se jim je, da smo mi Slovenci s Spodnjega Štajarja.

Kako je zunaj cerkve? Cerkev, t. j. prostor okoli cerkve je ograjen, med cerkvicem in tržiščem potegnen je zid. Okoli zida po tržišču sem našel 48 prodajalnic, t. j. šotorov, kjer si romarji morejo kupovati spomenice na Marijino Celje, na pr. podobice, svetinje, križce, itd. Prodajalci imajo jednako blago, vendar pa blaga ne cenijo vsi jednako. Pri enem šotoru dobiš podobico za 10 kr., in če si želel kaj kupiti pri drugem kramarju, onde so jednako podobico ponujali za 4 kr. Tukaj dobiš kaj za 50 kr., isto reč pri sosedu cenijo 1 gld. Trgovci pač poskušajo srečo, češ, saj romar ne ve, da li se mu je cena nastavila pravično ali ne.

Popoldne ob četrty uri smo se zbrali k večernicam. Sedaj so pridigali č. g. Vreže, kateket iz Maribora. Zvečer pa se je vršila takozvana «rimska procesija» ali «vrtec». Solnce se je ravno skrilo za mogočne orjake gorske in nastopil je mrak. Izza cerkvenega vogla je bledi mesec v svoji polni svetlobi lukal na nas. Zvonovi so doneli, malo da se

tudi duševne moči človekove morejo čvrsto razvijati ter do naporenega, krepkega dejanja povspeti le na podlagi in v ozračju nepokvarjene in čvrste narodne značajnosti. Kdor je dušeslovec, temu ni treba tega dokazivati, kdor pa ni, pa naj pregleda slovensko-štajarsko zemljo z ozirom na število dijaštva, ki ga pošilja v šole ta ali oni kraj. Dobro vemo, da ne smemo pozabiti, v kolikor je prebivalstvo tu ali tam tudi po možni zmožnosti, da se prilagodi višjim tirjavam sedanjega časa. Ali ravno obmejno ozemlje, na katero meri naš dokaz, glede na prirodne darove nima uzroka Bogu se pritoževati. In vendar! Dočim nahajamo tem več talenlov, čim boljše se pomikamo od nemške meje proti jugu! Tudi nemčurska mesta so v tem oziru strup. Skratka: najčvrstejši je duh pač tam, kjer je narodni značaj ostal najčistejši; čim več nemškutarije, tem manj inteligence. Kar se opazuje med Slovenci in Nemci, to se sicer kaže tudi med drugimi narodi, kjer se dotikajo, in kako je sedaj, tako je bilo vselej in še bo.

Če je vpliv nemškega sosedstva obmejnimi in okoli nemčurskih mest bivajočim Slovencem bil že od nekdanj na kvar, je pa od štiridesetih let sem, to je, odkar se je iznad nemških mest in trgov jela dvigati in čez kmetske krajine širiti ona smrdljiva kužna sapa, ki se imenuje liberalizem, ravno ugonobljajoč, morilen: naše ljudstvo ob meji in v mestnih okoliših gineva ne le duševno, ampak tudi gmotno. Najhujše je pa tam, kjer se nahaja blizu meje veliko nemčursko in liberalno gnezdo, kakor je to ravno ob naši štajarski slovensko-nemški meji, blizu koje leži Maribor. Nemški liberalizem je kakor se dandanes lahko povsod vidi, grozno gospodaril, ali groznejše menda nikjer, nego baš tukaj. Občine, ležeče na severni strani mariborske okolice že dolgo nimajo več toliko kmetskih posestnikov, da bi se iz njih mogel sestaviti občinski odbor; po farah Zgornja Sv. Jungerta, Sv. Jurij, Svičina pa njih število še ravno segne. Kako se njim godi, to se pravi, v kolikor so prosti nemškoliberalnega jarma, na to bi nam lahko odgovor dali mariborska in štajarska hranilnica; znano nam je, da prosilcem posojil slovenska posojilnica v Mariboru že dolgo več ne more ustrezati, ker ni več na kaj posoditi. Vse je v rokah nemškoliberalnih meščanov in grajščakov. Z najhujšo revščino pa opazuješ najbolj zagrizeno nemčurstvo in nekako otožnost in mrklost duha, ki ti, če si rodoljub, žalosti pretresa srce. Ljudje ti usiljujejo svojo polnemščino tako trdovratno, da jameš dvomiti, da dotičnik zna slovenski; ti ostaneš

ni zemlja tresla. Procesija se je začela gibati po precej obširnem cerkvišču. Bilo nas je menda okoli dve tisoč oseb; obhoda smo se udeleževali mi Slovenci, a pridružili so se k nam še Nemci, pa tudi domačini so prišli poslušat petja slovenskega, čeravno jim to ni več nič novega. Brez malega vsak izmed nas je držal gorečo svečo. Vladala je podrugod nočna tihota, ali okrog cerkve so luči preganjale temo, mogočno petje pa je pretresalo zrak. Pobožnost današnjega dneva smo končali s prihodom «rimskega obhoda» v cerkev.

Tretjega dne je za nas napočil čas ločitve od svetišča Marijinega. Na svetu je pač vse spremenljivo, le večnost bode stalna. In za stanovitno srečno večnost se moramo pripravljati, dokler živimo tukaj na svetu. Večno srečo v družbi preblazene Device Marije pa si bomo pridobili, ako se ravnamo po znanih besedah, ki jih je Marija bila govorila strežnikom pri svatovščini v Kani na Galilejskem, ko je rekla: «Karkoli vam reče on, namreč Jezus, to delajte!»

Smešnica.

Sodnik: «Koliko ste stari?» — Gospodičina (priča): 40 let; človek se žalibog tako hitro stara; pa mlada sem tudi bila; gospod sodnik, vi si kar mislite ne morete, kako mlada sem bila».

pri slovenščini, oni lomi nemščino; nakrat mu uteče v govorico slovenski stavek, toda ko se tega zaveda, skoči zopet k svoji nemščini, ki mu je ponos in izveličanje. Šole so urejene tako, da se le v prvih letih uči v materinščini, pozneje vlada jedino nemščina; pri Zgornji Sv. Jungerti in v Svičini je patron «nemški šulverein». Koliko koristi ima ljudstvo od takih šol? Ali ko bi vendar hotelo spoznati, da so mu duševno še na kvar, ker združujejo razvoj duha! Skratka grozno stanje! Kdor hoče nasledke toče prav poznati, iti mu je tje, kjer je toča sekala; komur ni znana grozna moč povodnji, gre tje, koder je voda divjala; komur pa se še doslej niso odprle oči, da bi spoznal upliv nemškega liberalizma, ta naj pojde v gori imenovane kraje, in izprevidel bo.

Toda, ne tožimo dalje; nič ne pomaga niti njim, niti nam. Ampak povzpni se do krepkega dejanja, ki bode našim najglobljega omilovanja vrednim bratom v korist in končno rešitev!

Zadnjic je «Slov. Gosp.» opominjal, naj se osnuje za mariborski okraj politično društvo, ki bi marljivo misijonarilo. Dobro; ali kdor misli, da je tem krajem s takim društvom že pomagano, se moti. Teh ljudij narodnost sama ne reši, njim se mora gmotno seči pod rame. Zatorej smatramo za neobhodno potrebno, da bode društvo ne le politično, ampak tudi gospodarsko. Vrh tega naj se jame misliti na osnovitev kake zadruge. Končno pa bi menda še najbolj zaleglo, ako bi se, kakor nam je svetoval vrl narodnjak, ki tukajšnje razmere prav dobro pozna, posredovalo, da pridejo posestva, ki še niso v nemških rokah, ali vendar že rahla, v last Slovincem. Ali nismo že davno opominjali, naj se osnuje društvo, ki bi bilo nasprotno «Südmarki»? Kako bi ga tukaj bilo treba!

Toda če se sploh misli kaj storiti, da se v krajih, o katerih smo danes govorili, reši, kolikor se še da, naj se to stori prav kmalu. Nemci ne čakajo, oni ne oprezujejo, kakor mi, ampak delajo noč in dan. V kratkem utegnemo tudi doživeti, da se bode v omejitve slovenskega ozemlja natanko določila narodna meja, in kam bode takrat pripadel velik kos Slovenskih gor in ves Kozjak, ali Nemcem ali nam, to bode zavisno od tega, koliko bodemo za te kraje dotle storili. Na noge tedaj! Vzgledujmo se nad mravljami!

O okrajnih zastopih.

(Govor poslanca J. Žičkarja v deželnem zboru dne 16. februarja 1898.)

Pred vsem moram odgovoriti gospodu poročevalcu, vit. pl. Störk-u in g. dež. odborniku dr. Reicher-ju, ki sta se pritožila, češ, postava glede okrajnega zastopa se je dvajset let drugače tolmačila, kakor sedaj po najnovejši določbi najvišjega upravnega sodišča. Jaz trdim nasprotno, da se je namreč dotična postava 20 let krivo, napačno razlagala, dokler nam ni pripomoglo najvišje sodišče do prave naobrazbe te postave. O celjskem okrajnem zastopu bode, mislim, kdo drugi spregovoril. Odgovarjam le na trditve gosp. Stallnerja, da ni res, da bi ne bili v celjskem okrajnem odboru zastopani tudi Nemci. Saj se je izvolil g. Ježovnik kot zastopnik trgovinstva in obrti v okrajni odbor. Tudi navedene številke niso natančne: v okrajnem zastopu ni 21 slovenskih in 19 nemških, pač pa 23 slovenskih in 17 nemških odbornikov.

Izbornim besedam gg. dr. Serneca in posl. Herka pristavljam le še nekaj kratkih opazk sosebno se ozirajoč, ali je pravičen ali ni načrt postavbe, o katerem razpravljamo in na katerega se sklicuje poslanec Stallner. Postava, ki velja dandanes glede okrajnih zastopov, in katero želimo spremeniti, je za občine na deželi zelo krivična; o tem se prepriča, kdor primerja vsoto vseh davkov, plačanih od teh občin onim davkom, katere

plačujejo veleposestniki, mesta in trgi, trgovci in obrtniki; da je ta postava krivična, kaže tudi število prebivalcev v občinah po deželi, ki je veliko večje, kakor število duš v ravnokar imenovanih treh skupinah.

Dovoljujem si, da dokažem omenjeno krivico vsaj na enem vzgledu. — Okraj konjski šteje 27 občin ter 22.695 prebivalcev, ki plačujejo 44.396 gold. 93 $\frac{1}{2}$ kr. direktnih davkov. Ta okraj ima dvoje trgov; oba skupaj štejeta 1897 prebivalcev, ki plačujejo 5.056 goldinarjev 32 kr. direktnega davka. Občine plačujejo potemtakem najmanj šestkrat toliko davka kakor one tri skupine; prebivalcev imajo najmanj devetkrat toliko kakor one; med 36 odborniki okrajnega zastopa pa jim privoščijo le — 13 zastopnikov, torej malo, malo več kakor tretjino.

V drugih okrajih bržkone tudi ni v tem oziru boljše. — Zato smelo trdim, da presegajo občine po številu prebivalcev in po davkih one tri skupine prav zdatno; imajo prav gotovo petkrat več prebivalcev in davkov, navzlic temu pa le četrtino zastopnikov v okrajnih odborih.

Ta postava v okrajnih zastopih, kakor tudi ona o deželnem redu, je nekaka nepravilnost «anomalija» kakor jo je imenoval že drug govornik pred menoj. Kmetje plačujejo veliko več davka, njih število je veliko večje od onih treh skupin, v deželnem zboru pa in v okrajnih zastopih ne dobijo svojih primernih pravic, nimajo toliko zastopnikov, kakor bi jih morali imeti.

V okrajnem zastopu se sicer res ne sme prezirati nobena vseh štirih skupin; pač pa sme vsaka zahtevati svojo pravico. Število zastopnikov bi se vendar le moralo ravnati po davku, ki ga plačuje ta ali ona skupina. V tem smislu — oziraje se na davke — je okrajni zastop uravnan na Češkem.

Pred 14 leti so tudi v tej naši zbornici predlagali nekateri poslanci, naj se spremeni določbe, ki se tičejo okrajnih zastopov; točka 9. takratnega predloga se je glasila: «Točka 9 se ima glasiti: Število odbornikov v okrajni zastop se ima med dotične skupine razdeliti po razmerju direktnega davka v okraju, plačanega od posameznih skupin. . .» Predlog je bil propal.

To je torej jedna nepravilnost, nezakonitost pri naši postavi, katero hočete s svojim predlogom spremeniti; ako se ta predlog občinskega odbora odobri in obvelja kot nova sprememba, tedaj se omenjena postava še poslabša, mesto da bi se poboljšala, popravila; prvi, stari krivici se hoče na ta način pridjati druga, nova krivica. Posestniki na deželi bi se naj še bolj umaknili v kot pred onimi «beati possidentes,» ki posedajo po mestih in trgih; to pa le na škodo kmečkemu stanu. To je res! Kajti na deželi je le malo, prav malo takih hiš, da bi njih posestniki zavolj hišnega davka smeli voliti med veleposestniki; to me nagiba, da bodem glasoval proti predlogu občinskega odbora.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so v ponedeljek vsprejeli v avdijenci državnozbornsko predsedništvo ter pri tej priliki izrazili nado, naj se prične mirna in stvarna razprava v državnem zboru. To tudi vsi državljani, razun prusakov, srčno želijo. — Pogodba z Ogersko pride v drž. zboru na vrsto po veliki noči dne 20. ali 21. aprila. — Tirolca dr. Schöpfer in dr. Kapferer sta izstopila iz nemške katoliške ljudske stranke. Škoda!

Česko. V Rumburgu je bil oni dan shod nemških nacjonalcev. Govoril je na shodu, ki je brojil okoli 4000 ljudij, tudi poslanec Wolf za nemško ukupnost. Soglasno

je shod sklenil, da naj boj v državnem zboru ne neha, dokler niso odpravljene jezikovne naredbe. Tudi Schönerer nemško ljudstvo šunta ter je pripravlja za Pruse. — V Pragi se je te dni otvoril nemški konzulat.

Štajarsko. Res, lepe cvetove poganja nemška kultura celó med profesorji! Urednik graškega «Tagblatt», profesor dr. Streintz, je na shodu zaupnih mož javno razžalil profesorja dr. Steinwendra, vodjo nemških nacjonalcev. Steinwender je Streintzu napovedal dvoboj in oni dan sta se sabljala. Streintz je težko ranjen.

Koroško. Glasovati prusak Jurij Schönerer pride na velikonočni ponedeljek svojega evangelja oznanjevat v slov. celovško okolico, na Razpotje. — Železnico v Krški dolini so že začeli zidati. — V Libučah pri Pliberku so pri občinskih volitvah, navzlic nemčurski gonji, zopet zmagali Slovenci.

Kranjsko. Deželni odbor je častital novemu ljubljanskemu knezoškofu dr. Jegliču. — «Slovenski List» bode zanaprej izhajal zopet samo vsako soboto. — Dr. Ernst Kramar se preseli iz Celovca v Ljubljano, da bode uravnal in vodil kemično poskuševališče. — V cenilno komisijo za osebno dohodarino so v I. razredu volili v Ljubljani samo Nemci.

Hrvaško. Skoro po vsej Slavoniji se oglašala lakota. Kako je vendar to mogoče v toli rodovitni deželi? Tu ima gotovo mnogo na svoji vesti sedanja madjaronska vlada. — Na Reki bodo pri zopetnih obč. volitvah gotovo zmagali avtomaši, ki nič nočejo vedeti o upeljavi ogerskih postav.

Ogersko. Dne 11. aprila bodo imeli Madjari narodni praznik; s tem bodo slavili punt 48. leta. — V Budapešti so radi socialističnih nemirov obsodili 28 oseb na dve leti ječe in 50 gld. globe, 48 oseb pa na jedno leto ječe in 50 gld. globe. Tako Madjar-ember rešuje socialno vprašanje.

Vnanje države.

Rim. Nedavno so sv. oče vsprejeli v avdijenci švedskega prestolonaslednika. — Danes teden so papež v konsistoriju ali zboru kardinalov potrdili blizu 100 novih škofov, med temi knezonadškofa dr. Misijo, knezoškofa Jegliča in ameriškega škofa Trobea, rodom Slovenca.

Nemško. Državni zbor je vsprejel postavni načrt o povečanju vojne mornarice v drugem in tretjem branju; glasovali so zanj tudi vsi katoličani razun Poljakov, katere pruska vlada neusmiljeno zatira. Zdaj pa že tudi naša vlada misli na povečanje vojne mornarice. Seve, kar je slabega ali za žep težavnega, v tem navadno Avstrija Nemčijo posnema!

Rusko. Rus vedno bolj širi svojo moč v vshodni Aziji. Zdaj je dosegel, da mu je Kitajska dala v najem dve morskim pristaniščim, Port Artur in Ta-lien-Wan, do katerih bo Rus za nekaj let potegnil sibirsko železnico. Angleži in Japonci se pa hudo kislo držijo.

Srbsko. Za mesec dnij bodo volitve v skupščino. Vlada bo gotovo dobila lepo večino, ker je bivši kralj Milan doma, ki bo že gledal, da se bodo volitve vršile po madjarskem ali turškem receptu. — Občinske volitve so po vsej državi bile te dni, in je vlada z njimi prav zadovoljna.

Turško. V grški Tesaliji turški vojaki počenjajo grozovitosti. Oni teden je turški vojak ubil meni nič, tebi nič katoliškega duhovnika v mestu Volo. — Na Kreti še vedno ni guvernerja. Nemčija je že davno pozvala domov svojo vojno ladjo in vojake, naša vlada pa bojda to stori koncem aprila meseca.

Špansko. Pri volitvah za državni zbor je vlada dobila veliko večino. — Do vojske med Španijo in severoameriški Zedinjenimi državami bojda le ne pride; pač pa bodo na zahtevo Zedinjenih držav Španci sklenili z ustaši premirje do meseca oktobra.

Cerkvene zadeve.

Knezoškofu Jakobu v slovo!

(Iz Ljubljane, koncem svečana).

(Konec.)

A v vseh takih slučajih se je pokazalo, da je vse verno kranjsko ljudstvo s svojim škofom. Liberalci so sicer skušali s svojimi napadi ljudstvo odtrgati od duhovščine in duhovščino od škofa. A ni slo nikoli! Čim hujsi so bili ti napadi, tem tesnejša vez se je med njimi sklepala. In danes, smem reči, je ta vez tako močna, tako trdna, da je nobena sila ne bi mogla več raztrgati.

A žalibog, uprav sedaj, ko so se odnošaji toliko izpremenili in ublažili, da bi tudi za prevzvišenega gospoda knezoškofa po tolikih bridkostih nastopila boljša, mirnejša doba, kliče ga glas božji od nas na Goriško. Kar čuti vse verno ljudstvo na Kranjskem ob tej bridki izgubi, to čuti tudi višji pastir sam. V zadnjem pastirskem listu pravi med drugim: «Ne morem vam povedati, kako čisto nepričakovano mi je to prišlo in kako bridko in milo se mi je storilo, da vas moram zapustiti. Še le tedaj sem čutil prav živo, kako ste mi prirastli k srcu. . .» Koncem lista pa se ljubeznivo in ganljivo poslavlja: «In sedaj še par besedij! Prva mi bodi beseda zahvale. Da, predragi v Gospodu, duhovniki in posvetni, iz celega srca se vam vsem zahvaljujem za vso ljubezen in udanost, ki ste mi jo tako obilno skazovali v letih, katere mi je Bog dal preživeti med vami. Posebno pa se vam zahvaljujem za vaše molitve; zakaj dobro vem, mnogo let ste molili za-me. Za vse te izkaze ljubezni, ki so mi res dajali v bridkih urah marsikako tolažbo in mi vedno vlivali v srce novega poguma, za vse to sprejmite mojo najiskrenejšo zahvalo! Bog vam vse najobilnejše poplačaj, kar ste mi storili. Druga moja beseda pa je prav živa prošnja: Odpustite mi, če sem morebiti koga razžalil in ne pozabite me v svojih molitvah tudi v prihodnje. . .!»

To ljubeznivo poslovlilo je vse dobro naše ljudstvo užaljeno začulo; marsikako duhovsko oko je postalo rosno. A sedaj ne more drugače biti; Bog hoče tako, in božji volji se moramo ukloniti. Da bi nas prevzval knez kdaj žalil, tega si niti misliti ne moremo; pač pa mora jeden ali drugi z isto prošnjo obrniti se nanj in ga prositi oduščanja.

Nehote mi prihaja v spomin, kako se je sv. apostol Pavel poslavljajal iz Mileta. Tedaj je ta sv. mož govoril svojim duhovnikom in ljudstvu: «Vi veste od prvega dne, ko sem prišel v Azijo, kako sem z vami ves čas bil služec Gospodu z vso ponižnostjo in s solzami in skušnjami, katere so se mi godile zaradi zalezovanja, kako nisem nič odtegnil koristnega, da bi vam ne bil oznanil in vas učil očitno in po hišah. . . In zdaj, glejte, jaz zvezan v Duhu grem v Jeruzalem, ne vedoč, kaj se mi bo v njem zgodilo. . . Ali ni nič se tega ne bojim: tudi svojega življenja ne cenim dražjega nego sebe, da le dokončam svoj tek in službo besede, ki sem jo prejel od Gospoda Jezusa, da pričujem evangelij milosti božje. . . Nisem se umaknil, da bi vam ne bil oznanil vse volje božje. . .» (In ko je bil to izgovoril, je pokleknil in molil z njimi vsemi. Velik jok pa je vstal med vsemi. . . .)

Z apostolom sv. Pavlom sme tudi prevzvišeni knezonadškof govoriti iste besede. . .

Pojdi torej, ljubljani naš višji pastir, kamor te kliče glas božji! Mi, tvoji zvesti sinovi se bomo solzni ozirali za teboj odhajajočim, vedoč, da v Tebi izgubljam najboljše očeta, vzornega višjega pastirja. Bog Ti poplačaj tisočero, kar si storil dobrega naši deželi, Bog ti poplačaj obilno vse trpljenje, katero si moral pretrpeti za nas in, žalibog, tolikrat tudi zaradi nas! Ločeni telesno, hočemo ohraniti onega duha, katerega smo se od Tebe navzeli. Naša srca ostanejo zvesta onim neminljivim, večnim

vzorom, za katere si nas z apostolsko gorečnostjo užigal, in katere smo gledali najveličastnejše dejansko vresničene v Tvoji vzvišeni osebi. Pojdi torej, apostolski mož, za klicem božjim! On, ki je tako obilno blagoslovil Tvoj prihod med nas, blagoslovi naj jednako radodarno tudi Tvoj odhod! Ohrani in vodi naj Te roka božja in blagoslavlja naj Tebe in Tvoja apostolska dela do skrajnih mej življenja v čast sv. cerkvi, v blagor vernikov!

Gospodarske stvari.

Slovensko čebelarstvo v Ljubljani.

Namen društva je povzdigniti čebelarstvo po naših pokrajinah. To bo skušalo doseči s tem, da bo izdajalo list «Slovenski čebelar,» v katerem bo učilo, kako se mora čebelariti. Odgovarjalo bo na vprašanja udov, ter učilo gojiti zdrave in zdraviti bolne čebele. Da bo pa list mogel dovolj snovi prinašati, treba je, da se dovolj razširi. Zato mu je cena nizka, le en goldinar na leto, ki naj se pošlje pod naslovom: «Gospod Rado Germovnik, semenišče v Ljubljani» ali «Slovenskemu čebelarskemu društvu v Ljubljani».

Tudi bo društvo preskrbelo za naše kraje primerne panje po kolikor moč nizki ceni. Trudilo se bo tudi zvišati cene čebelarskim pridelkom. To je namen društva. Koliko je vreden že sam predalček za vprašanja! Kaj ne, kako je včasih dober svet drag, a tu bo zastoj! Evo! Čebelarska ledina se je jela orati, podpirajmo delo od vseh strani! List bo skušal naravne zaklade razkriti ter jih vam izročiti. Prva številka je že razposlana, druga in tretja sta v tisku. Naročite list mnogoštevilno, ker s tem koristite sebi in drugim! Čim več se jih naroči, temveč ima upanja do podpore, ker ravno s tem, da se nas obilo združi, kažemo, da smo je potrebni.

Zlasti pa se tu obračamo na gg. duhovnike in učitelje, voditelje naroda, naj podpirajo kolikor jim moč društvo, saj le oni pridejo največ v dotiko z narodom, oni naj mu pokažejo, kaj je koristno in dobro. A tudi drugi stanovi naj ne zastajajo. Zlasti nas veseli, da kmetovalci s tako velikim veseljem pozdravljajo novo društvo ter mu že mnogo naročnikov, mnogo uspeha in božjega blagoslova temu prepotrebniemu blagemu podjetju. Dal Bog, da se jim izpolni ta želja: «Mnogo uspehov, mnogo naročnikov!»

Sejmi. Dne 2. aprila v Št. Ilju v Slov. gor., v Poličanah (za svinje), na Starih Sv. gorah, v Artičah in Slov. Gradcu. Dne 4. aprila v Trbovljah, Kamnici, Sevnici ob Savi, v Mariboru (tudi za konje) in v Poličanah. Dne 5. aprila pri Sv. Križu tik Slatine in v Radgoni. Dne 6. aprila na Ptuj in v Imenem (za svinje). Dne 7. aprila v Konjicah, na Laškem, na Bregu pri Ptuj (za svinje) in v Rajhenburgu.

Dopisi.

Iz Jarenine. (Napredek v enem letu!) Naša župnija leži v bližini nemške meje. Zato moramo tudi mi Jareninčani biti stražniki meje in to v zadnjem času tembolj, ker se na zahodu in severu od nas vedno bolj širi nemški duh in nam preti ponemčiti lepe naše obmejne kraje, o čem je tudi zadnji «Slov. Gosp.» prav žalostno sliko podal. Pa se tudi zavedamo v polni meri imenitne naloge kot stražniki slovenske meje. V teku enega leta se je tu veliko storilo, da bi postala jareninska župnija mogočna in nepremagljiva slovenska trdnjava, ob kateri bi se naj razbil in ponesrečil vsakateri nemškutarski napad in poskus naše dobro slov. ljudstvo

pokvariti in mu iz srca iztrgati ljubezen do Boga in do slovenske zemlje in govorice. Leta 1896. je štela Mohorjeva družba pri nas 138 udov, lani že 54 več, namreč 192. In letos smo napredovali za 92 udov, tako da šteje Jarenina sedaj 284 Mohorjanov, gotovo prelepo in tu ob meji tem znamenitejše število za župnijo, ki ima 3030 duš. Napeli smo vse moči, da pokažemo svetu, da smo in ostanemo svojemu ljubljenu svetlemu cesarju zvesto udani Slovenci in zato smo letos ob petdesetletnici njihovega vladanja v tolikem številu pristopili k družbi, ki nam bo jeseni podala tudi prelepo knjigo o njihovem življenju in delovanju. — Naš vrli «Slov. Gospodar» šteje sedaj pri nas že 60 naročnikov; pred enim letom še jih je bilo komaj 16. Vsak količkaj zavedni posestnik ga z veliko slastjo prebira in pije iz njega navdušenje za naše svetinje. Ljudje ga čudovito radi prebirajo in komaj ga vsakokrat pričakajo. Ko pa dojde, roma od hiše do hiše in budi v naših ljudeh narodno zavest in ponos. Za poživljenje in okrepitve katoliškega duha prihaja sedaj k nam 53 iztisov vsega priporočila vrednega lista «Venec cerkvenih bratovščin;» tudi «Cvetje» mnogi čitajo in še druge slovenske liste, ki pospešujejo slovensko zavest in omiko. — Ognjišče in središče našemu narodnemu gibanju je tukajšnje kmečko bralno društvo. Lansko leto je štelo 1 častnega uda, 60 rednih in 14 podpornih udov. Dohodkov je imelo 104 gld. 29 kr., stroškov pa 35 gld. 23. Priredilo je lani v pustu veselico, pri kateri se je v drugič igralo v Jarenini in sicer igra «Bob iz Kranja;» 4. julija je priredilo lepo Ciril-Methodovo slavnost in potem še 7 poučnih shodov, na katerih so domači in tuji govorniki poučevali ljudstvo. Letošnje leto je priredilo že 4 podučne shode; dne 16. febr. pa je imelo svoj občni zbor in veselico, pri kateri se je izvršno igrala igra «V Ljubljano jo dajmo». Domači pevci so s petjem, nekateri domačini pa z nagovori in deklamacijami povzdignili veselico, katere se je udeležil cvet jareninskih narodnjakov in tudi nekaj sosednih Jakobčanov. — Tako delamo in napredujemo v Jarenini in utrjujemo svojo narodno trdnjavo, s katere bomo, ako Bog da in sreča junaška, v nedolgem času neusmiljeno začeli streljati na sever in zahod, kjer še Slovenci bivajo, ko bode v dejanju izvršen nasvet članka v zadnji številki «Slov. Gosp.» «Glejmo vendar na mejo», da ohranimo slovensko zemljo, ki so nam jo vrli očetje zapustili. Živel katoliško-slovenski napredek ob meji slovenski! Živeli jareninski stražniki slovenstva!

Iz Šoštanja. (Razno.) Pred kratkim se je naselil v našem trgu nov zdravnik, g. dr. Karol Chloupek iz Prage. Zdravniško vprašanje je pri nas že dlje časa pereče. Trg raste čudovito naglo in isto tako prebivalstvo v okolici, zdravnik pa je bil vedno isti stari. Moral bi biti v istini čarodelnik, da bi bil mogel vestno opravljati vsa bremena: Lappovo bolnišnico, železnico, bolniško blagajno, obširna pota po obsežnem šoštanskem okraju in pri vsem tem še negovati svoj šport, lov. Razpisalo se je mesto distriktnega zdravnika za pet občin. Vse si je oddahnilo, veselo se nove zdravniške moči.

Prepričani smo bili, da se naš stari zdravnik dr. Lichtenegger ne bo potegoval za novo mesto, ker je bil itak z delom preobložen, da se ne bo zmenil kot «strammer Deutscher» za razpisano nagrado peterih skoraj popolnoma slovenskih občin. Pa glej čuka! In kako se se je potegnil! Zares krvava ironija, da bi pri toliki potrebsčini novega zdravnika ostalo vse pri starem! Župani so volili vendar novega, a stari je mobiliziral deputacijo svojih somišljenikov v Gradec, in ko ta bržčas ni nič opravila, je šel sam tja moledovat. Zmešali so celo zadevo tako, da še sedaj ni rešena, bržčas je rekurz pri ministertvu.

Slovenec je pač vselej in povsod trpin, celo na njegove najnujnejše potrebe se ne

ozira. Dejanja kažejo očitno, da je bil nov zdravnik potreben, strank ima obilo, ki so poprej po pol dneva po gostilnah in stezah prežale na starega zdravnika. Dal Bog, da bi dobil vrli dr. Chloupek razpisano nagrado, da bi ostal stalno pri nas! Dolžnost naša pa je, ga med tem vsestransko podpirati!

Osrednje vodstvo šumarske v Gradcu skrbi kaj dobro, da se razposiljajo vedno in vedno nemški obrtniki v razne južnoštajarske kraje. Ne vemo, če že posluje nova obrtna zadruga v Celju. Kako silno je potrebna! Pri nas smo primorani najhujše politične nasprotnike, ali vsaj brezbarvne podpirati. Ko bi se vendar k nam pošten in dober sedlar in ključar, oziroma klepar naselil. Kruha in posla jim ne bo manjkalo.

V sosednjem Št. Andražu so vrgli pri občinski volitvi celi stari odbor. Neki dopisnik slika v «Domovini» zadevo prav nedolžno. A čudno, zelo čudno je, da ima nad izidom volitve tako silno veselje celjska «vahterca» ki ob enem v isti številki napade vrlo zasluženega g. župnika v Šmartnu pri Velenju. «Vahterca» je pač bolj odkritosrčna, ona misli: «Izbacnite povsod duhovnike iz javnih zastopov, uničite njih upliv, potem imamo mi nemčurji v zvezi z mokračji prav lahko delo!»

Z Ljubnega. (Domača zavarovalnica.) Javiti nam je posestnikom gornjegrajskega okraja veselo novico, da je visoka c. kr. vlada potrdila ustanovitev društva «Vzajemna zavarovalnica zoper ogenj na Ljubnem» za gornjegrajski sodnijski okraj in da so dotična odobrena pravila že došla začasnemu vodstvu tega društva. Kdor je le količkaj že razmotrival zavarovalno vprašanje, mora priznati, da je ustanovitev tega društva neovrgljivo velicega pomena. Koliko tisočakov zavarovalnine je romalo in še vedno roma vsako leto iz našega okraja v žepe uprav tujih zavarovalnic! Štejejo že milijone premoženja, a zavarovanec nima od vsega tega nič in čeprav jim je tekom let izplačeval že toliko in toliko stotakov, zahtevajo le še in še.

Kaj čuda, če se je marsikateri končno le že naveličal tega davka in raje opustil zavarovanje svojih poslopij. To pa najbrže že v bližnji prihodnosti ne bo več mogoče, kajti namerava se vpeljati prisilno zavarovanje, t. j. reklo se bo: «Hočeš ali nočeš, moraš pustiti zavarovati svoja poslopja!» Zavarovanje bo postalo torej v pravem pomenu besede vedni davek, kar pa bo novo breme na že obžuljene rame davkoplačilčeve. In temu ravno odpomoči, zavarovanca v gotovi dobi oprostiti vplačevanja zavarovalnine, a mu pri tem vendar zagotoviti takojšnjo denarno podporo v slučaju požarne nesreče, — to je glavni namen «Vzajemne zavarovalnice zoper ogenj na Ljubnem» za gornjegrajski okraj.

Preobširno bi bilo navesti vse važniše določbe društvenih pravil, zato objavimo le nekatere, ki društvo posebno priporočajo.

Tako določa § 1.: «Namen društva je, združiti posestnike v društvenem okolišu, da drug drugemu podpirajo v slučaju požarnih škod, katerih niso sami zakrivali.»

In § 2. pravi: «Da se ta namen doseže, zavarujejo posestniki, ki pristopijo k društvu, vzajemno svoja stanovišča, gospodarska poslopja ali njih dele do neke gotove svote, tako, da vplačujejo določene doneske v skupni društveni zaklad, iz katerega se izplača pristojna podpora društvniku, ki ga je zadela nesreča vsled požara, kakor to določa § 14.»

Gledé društvenega zaklada določa § 16. sledeče: «Zaradi ustanovitve tega zaklada je doneske društvnikov v kakej hranilnici ali drugače po § 19. hasnovito nalagati in obresti po odbitju upravnih stroškov tako dolgo dolagati h glavnici, dokler vse obresti od zaklada ne dosežejo one visokosti, ki je potrebna, da se pokrijejo letni upravni stroški in po desetletnem povprečju na jedno leto odpadle požarne podpore.»

Do te dôle, katere početek konstatuje naj odbor (§ 45. lit. h.) pa je podpore, ki jih ima društvo izplačevati, posojati iz društ-

venega zaklada in se morajo v taisti zaklad z dopolnino (§ 23.) društvenikov vračevati».

Velicega pomena je i določilo § 18., ki slove: »Kakor hitro obresti društvenega zaklada dosežejo v § 16. določeno visokost, izplačujejo se požarne škode od obrestnih dohodkov zakladnih in le s taistimi še ne pokriti znesek se vzame iz zaklada samega. Ta iz zaklada izposojeni znesek se taistemu vračuje na gornji način z dopolnino (§ 23.)»

Kadar dohodki v § 16. normirano visokost presežejo, se zamore del ostanka vsled sklepa občnega zbora vporabiti v podpiranje ljudomilih naprav, in za obče koristne namene posameznih občin društvenega okoliša, kakor tudi okraja (§ 40. lit. g.)»

§ 22. določa visokost zavarovalnine, ki se ravna po razmeri nevarnosti zavarovanega poslopja, a je vendar mnogo nižja, nego pri katerikoli drugi zavarovalnici. Dalje pa obsega ta točka ono važno določilo, na podlagi katerega se bodo društveniki v morebiti ne ravno tako oddaljeni prihodnosti oprostili tega zavarovalnega davka, in ki se glasi:

«Dolžnost uplačevati letno zavarovalnino preneha za ustanovnike takrat, kadar bodo obresti društvenega zaklada dosegle v zmislu § 16. potrebno in od odbora konstatovano visokost; pozneje k društvu pristopli društveniki pa vplačujejo letno zavarovalnino po tej tarifi z drugimi doneski vred brez ozira na visokost obrestij društvenega zaklada toliko let, kolikor jo bodo vplačevali ustanovniki (§ 4. lit. a.) od ustanovitve društva sem pa do časa, ki se zahteva v § 16. Čas, ko napoči ta od odbora konstatovana ugodnost, ima ravnateljstvo od slučaja do slučaja nazznanjati dotičnim društvenikom (§ 49. lit. o.)»

In ker so požari v našem okraju prav redki, zato je upati, da se bo društveni zaklad v teku nekaterih let tako namnožil, da bodo že njegove obresti zadostovale za poravnanje požarnih škod.

Ako se omenimo, da se bodo v zavarovanje sprejemala za sedaj le poslopja zunaj trgov; da bodo z društvom in njegovim imetjem razpolagali polnoletni društveniki sami v svojih občnih zborih, oziroma po odboru in ravnateljstvu, in da v slučaju razdruženja pripade polovica premoženja istočasnim društvenikom, a polovica pa občinam gornjegrajskega okraja po razmerju zavarovalne vrednosti iz vsake občine zavarovanih poslopij, smo naštelij najvažniše določbe tega koristnega društva, ki bo začelo delovati že dne 1. aprila t. l.

Od vas, čislani posestniki lepega gornjegrajskega okraja, je odvisno, ako se hočete gledé zavarovalnega davka še kedaj razbremeniti, da pristopite k prav. domači samo nam koristni »Vzajemni zavarovalnici zoper ogenj na Ljubnem«, da si podate roke v skupno vzajemno pomoč pod geslom: »Pomagajmo si sami in pomagaj nam bo Bog!«

Iz Celja. (Hinavščina naših nasprotnikov.) Prišla nam je slučajno v roke neka listina, ki je izšla pred nekaj tedni v tukajšnji nemški tiskarni, kjer izhaja tudi celjskih nemčurjev in še nekaterih odpadnikov po deželi »dušna paša«, vahtarca. Listina se zove »Deutsche Fastnachtszeitung« in je polna nesramnih in predrznih napadov na vero, na slovanstvo in na celo Avstrijo. Čuditi se je le, kako ji je bilo mogoče se splaziti skozi vrata naše inače precej stroge cenzure. V tej umazanej listini torej stavlja neki premeten nemški ptiček željo, naj bi se nam Slovincem pouk nemškega jezika prepovedal. (Den Slovenen sollte das Deutschlernen von Rechtswegen verboten werden.) Nemec-pesnik — kajti ta izrek je pisan v stihih! — postavlja s tem svoje rojake zopet na tako že obrabljeno stališče vse osrečujočih kulturonoscev, katerim pa njihovo »blago« početje vsled opravičene sumnje Slovencev ne gre tako gladko izpod rok, kakor bi sami hoteli.

Naši hinavski nasprotniki pač še zmiraj upajo, da nas bodejo s takimi neslanimi fra-

zami, kakor je zagotavljanje njihovih čistih in nesebičnih namenov, trapili.

Da, da! Poznamo te njihove nesebične namene! Njih lačni želodec in nikoli ne sita slavohepnost sta jim prvi in pravi nagon istih. Kako bi s pridobitvijo rodovitnih in krasnih slovenskih dežel ob enem zadostili tej obojestranski gladnosti — to je njihov ideal. »Most do Adrije« je njih bojni rek; ker se jim pa ta bojni rek more uresničiti še le s popolnim ponemčenjem naših dežel, ustanavljajo si različna ponemčevalna društva, kakor »Schulverein«, »Südmark«, katera pripravljajo pot Nemcem.

Ti zavodi so torej prava pajčevina, katero prede zviti nemški pajek, da ž njo omrežuje Slovence, — kdo more tukaj reči, da ne v svojo korist?!

Slovinci! Pomnožena strogost proti razširjanju tega tujega vsiljenca naj bo odgovor na hinavsko delovanje naših nasprotnikov, da sprevidijo, da se slovenske dežele ne pridobivajo z zvižacami in lažmi:

In rešen boš slovenski rod,
In ti in bratje tvoji,
Popiha jo sovrag od tod,
Združe se k svojim svojci!

Iz Savinjske doline. (Postne zadeve.) Kaj je uzrok temu, da je v zadnjem času toliko nereda na naših poštah? Ali uradniki ne znajo slovenski ali nalašč naga-jajo? Skoraj noben časopis ne prihaja več redno. Neko tukajšno »Bralno društvo« je zadnjega »Gospodarja« dobilo še le v nedeljo in sicer iz Ljutomerja; sploh pa »Gospodar« zdaj ni redno prišel tja že trikrat kar zapored. Tudi drugi časopisi prihajajo zelo neredno; takó v istem kraju zadnje nedelje niso dobili ni iz Ljubljane nobenega lista ni »Südsteirische Post« iz Maribora. Najbrže to delajo nemški ali vsaj nemčurski uradniki na naših poštah? Zakaj pa služijo na Slovenskem, če ne znajo ali nočejo znati slovenski? Zadnji čas je, da se temu od-pomore! Slovenci, brez usmiljenja se pritoževajte pri postnem ravnateljstvu, ako vam bodo delali zgago poštni uradniki! Slavna uredništva časopisov pa tudi lepó prosimo, naj poskrbé na pristojnem mestu, da bomo redno dobivali časopise.

Razne stvari.

Domače.

(Imenovanje.) Č. gosp. Franc Korošec, učni prefekt v dijaškem semenišču v Mariboru, je imenovan za nadžupnika pri Sv. Križu tik Slatine, kjer bode slovesno inštaliran v nedeljo, dne 1. majnika. Na mnogaja leta!

(V državnem zboru), dasi ni kričanja in razbijanja, kakor lani, se je vendar že začela obstrukcija, ker se redno delo tako zavlačuje. Zdaj mlatijo po novem ministerstvu že več dnij, potem bodo po starem, nato pride na vrsto cel kup nujnih predlogov, in to vse na velikansko korist in veselje židov in Madjarov in na grozno škodo in žalost kmetov, obrtnikov in delavcev.

(Nemški kulturonosci.) Hans Kordon, urednik »Marburgerce«, je nedavno s psovanjem tako razširjal nemško kulturo, da mu je potem sodišče priznalo 30 gl. globe ali šest dnij zapora. In naši nemškutarji so kar blaženi, če kje slišijo hvaliti nemško omiko!

(Nov slov. odvetnik v Mariboru.) G. Radislav Pipuš, poprej koncipijent pri g. dr. Jos. Serncu v Celju, se je te dni kot samostalen odvetnik naselil v Mariboru in ima svojo pisarno v Tegetthoffovih ulicah št. 10 blizu slovenske cerkve.

(Razširjajte dobre liste!) Socijalni demokrati imajo že štiri slovenske liste, »Delavca«, »Svobodo«, »Rudeči prapor« ter lep-sloven list, ki se še menda vedno tiska v »Narodni tiskarni« v Ljubljani. Kaj pa storé naši katoliški in narodni Slovenci? Res, tu

in tam se stori mnogo; »Slov. Gospodar« n. pr. se letos o tem času tiska v 600 izvodih več, kakor lani o tistem času; toda mnogo, mnogo še je na Spodnjem Štajarju župnij, kjer niti na 100 duš ne pride jeden naš naročnik. Le spimo, da bodo nemčurji in mokrači imeli lažje delo!

(Slovenska kršč. narodna zveza.) Poslanec Šuklje želi zopet pristopiti k tej naši zvezi. Tudi je zveza namesto dr. Ferjančiča izvolila v parlamentarno komisijo našega poslanca Robiča.

(Graško nadsodišče) je obsodilo Avrelija Polzer-ja, ker je lansko poletje na izletu v Solčavske planine iz gole hudobije prečrtal podobo prof. Frischauf-a in razun tega načočkal v spominsko knjigo v Solčavi razne nespodobne in naš narod žaleče opazke, na 2 fl. 50 kr. kazni in platež vseh pravnih stroškov. Ker je pa upati, da so ti stroški tekom pravde narasli, kakor gobe po dežju, bode ta prusak še gotovo dolgo pomnil, kedaj je v Solčavskih planinah svoje nemške burke uganjal.

(Bog ju kaznuje, kali?) namreč teharska dva najbolj strastna agitatorja in pomagača štorovskega gospoda »derehtarja«, Zepna in Tinč-a. Prvi je padel z voza in si menda ramo zlomil, drugega se je lotila pa ravno v tem, za njega posebno neugodnem času, sitna influenza. Morala bodeta torej mesto pri volitvi druge, doma sama sebe navduševati za dobro nemško stvar.

(Na Teharjih) bo prihodnje nedeljo, dne 3. aprila, o polu štirih pri g. J. Pečnjaku volilni shod za občinske volitve. Naši volilci, pridite vsi! — Volilni odbor.

(Jubilejno medaljo) dobé vsi oni, ki so služili in služijo v vojaki v dobi od 2. dec. 1848, nadalje oni, ki so v omenjenem času dosegli 50letnico ali več službe. Kar se tiče brambovcev dobé medaljo kadetije, enoletni dobrovoljci, oni, ki so bili že odlikovani z medaljo v vojski, in vsi oni vojaki, ki služijo sedaj že drugo leto ali več.

(Iz šole.) Na nemški šoli v Vitanju postane nadučitelj g. Anton Weixler na Muti, pri Sv. Florijanu ob Boču pa g. Fr. Lorber, dozday učitelj na Rečici. Gosp. učitelj Franc Serajnik pride s Ptujске gore v Št. Jurij ob Pesnici. Stalno pa so nameščeni v sedanjih službah: g. podučitelj Silvester Košutnik v Brezju pri Mariboru, ter gdč. podučiteljice Viktorija Kautzner v Št. Ilju v Slov. gor., Elizabet Valenko na Spod. Polskavi in Marija Garbeis pri Sv. Križu tik Slatine. — V Šmartnu pri Slov. Gradcu je vsled davice šola zaprta od dne 26. marca.

(Dva otroka se zadušila.) V Čreti blizu Rač sta bila v viničariji dr. Sernca viničarjeva otroka sama doma. Štiriletni deček se je igral z užgalicami ter gorečo vrgel v zibelko, kjer je ležal njegov dvoletni bratec. Zibelka je začela tleti, in dim je potem zadušil oba otroka.

(Pri Sv. Juriju ob Taboru) so zadnje soboto pri Košeninovi žagi potegnili iz vode okrog 50 let starega človeka. Imel je pri sebi molek in nekaj denarja. Kako in kdaj se je utopil, kakó mu je ime itd., se do zdaj ni izvedelo. Govori se pa, da je bil neki goveji gonjač in sicer iz Celja doma.

(Dva nova sejma v Poličanah.) V Poličanah so dobili dva nova sejma, in sicer prvi novi sejem bode v ponedeljek po cvetni nedelji, drugi pa bode dne 10. julija vsakega leta.

(V novo davčno komisijo) za slovenjgraški okraj je izvoljen v I. razredu krčmar in posestnik Ernest Goll, v II. razredu odvetnik dr. Kiesewetter, v III. razredu hranilnični uradnik Lorenc Vaupot.

(Na Gorici pri Račah) so pred 18 meseci izvolili novi občinski odbor, a do volitve župana ni moglo priti radi ničevih rekurzov. Najbolj je delal zoper novi občinski odbor neki Pavel Klanjšek, ki je bojda socijalni demokrat. No, rekurzi so bili vendar ovrženi in županom je bil oni teden izvoljen g. Mihael Valand, vrl Slovenec.

(Promocija.) Danes v četrtek ob 3/4. uri popoldne sta bila na dunajskem vseučilišču proglašena kot doktorja vsega zdravilstva gg.: Franc Jankovič iz Vitanja na Štajarskem in Karol Zakrajšek iz Zakraja na Notranjskem. Častitamo!

(»Voditelj«), nov znanstveno bogoslovni list se v tiskarni sv. Cirila ravnokar dotiskuje in se razpošlje prve dni prihodnjega tedna.

(Vojaški listi) objavljajo cesarsko naredbo, s katero se imejiteljem zlatih in srebrnih svetinj za zasluge v vojski prve vrste s 1. januarjem 1898 počenši podeljuje do smrtne doklada.

(Celjski občinski svet) je pozval nemške poslance, naj ubogajo Wolfa ter naj tirajo najodločnejšo obstrukcijo. Predlog je stavil Wolfov tast, dr. Stepischnegg. Nemškimi Celjanom je torej Wolf ljubši, kakor njihov poslanec, dr. Pommer.

(Mariborsko obrtno društvo,) ki je nedavno zaupnico izreklo kričaču Wolfu, je vendar zadnje nedeljo nekaj prav pametnega ukrenilo v spomin cesarjeve petdesetletnice. Razdelilo je namreč v kazini odlikovanja in darila nekaterim delavcem, ki že posebno veliko let služijo pri tem ali onem mariborskem obrtniku.

(Na smrt na vislicah) je obsodilo okrožno sodišče mariborsko v torek zvečer zidarja Franca Vračka s Poličkega vrha pri Pesnici, ker je lani začetkom decembra ubil svojega tasta in taščo in ju oropal. Njegovo ženo Johano pa je sodišče oprostilo.

(Svobodna kmetijska zveza) državnega zbora je izvolila predsednikom grofa Zedwiza, podpredsednikom Zallingerja in Čecha, zapisnikarji dr. Stojan, König in Pollinger. Sklenila je, da sestavi spomenico, v kateri zbere vse pritožbe gledé nakladanja nove osebne dohodarine, ki se ima potem predložiti državnim zbornici. Za vsako deželo se ima zbrati poseben poročevalec, ki bo o tem zvezi natančno poročal. Sklenilo se je tudi sestaviti spis, ki naj bi občinstvo natančno poučil o vsem, kar mu treba vedeti gledé nove osebne dohodarine.

Društvene.

(Dijaški kuhinji) v Mariboru so darovali: sl. posojilnica v Slovenski Bistrici 40 gld., Neimenovan v Starem trgu in vlč. g. župnik Jan. Lenart v Poličanah po 5 gld., vlč. g. dekan Jož. Kralj in č. g. župnik Martin Osenjak na Vurbergu po 3 gld., nabiralnik posojilnice pri Sv. Trojici v Slov. gor. gld. 150., in g. Anton Dobaj pri Sv. Juriju ob Pesnici 2 gld. —

(Celjsko pevsko društvo) bode priredilo dne 17. aprila v »Narodnem domu« veliki koncert. Nastopilo bode nad 60 pevcev in pevkinj. Pri tem koncertu je obljubila tudi sodelovati slavna poljska koncertna pevkinja gospica Bronislava Wolska s petjem raznih slovanskih narodnih pesmij. Ta koncert nudi torej izvanreden pevsk užitek in je želeli, da ga nikdo, kateremu je le mogoče priti, ne zamudi.

(Delavsko bralno in pevsko društvo v Mariboru) je imelo dne 25. sušca v g. Frangeš-a gostilni občni zbor. — Predsednikom je izvoljen g. Štefan Skrbinšek, podpredsednikom g. Jak. Milave, tajnikom g.

Franc Prah, blagajnikom g. A. Rebol, odbornikom gg. J. Budnar, Iv. Koroša, A. Bizovičar, Ivan Tomanič in A. Novak; odborniškim namestnikom gg. Maks pl. Suškovič, I. Skvarča in A. Nanut, računskim preglednikom gg. Gospodarič in Kokolj. — Omenjen bodi enoglasen sklep, da se dosedanji naslov društva premeni v: »Slovensko bralno in pevsko društvo »Maribor«. — Čimbolje se bliža dovršitev »Narodnega doma«, tembolje je videti, da narašča zanimanje za to prepotrebno društvo.

(Gasilno društvo v Cezanjevcih) pri Ljutomeru priredi na velikonočni ponedeljek tombolo v gostilni g. Ivana Slaviča na Kamenščaku. Začetek ob 4. uri popoldne.

(Vabilo) na CXIV. odborovo sejo »Slovenske Matice«, v ponedeljek dne 4. aprila t. l. ob petih popoldne v društvenih pisarniškimi prostorih. Vspored: 1. Naznanila predsedništva. 2. Odobrenje zapisnika o 113. odborovi seji. 3. Poročilo gospodarskega odseka. 4. Poročilo književnega odseka. 5. Poročilo tajnikovo. 6. Slučajnosti.

Iz drugih krajev.

(Zvišanje davka) na pivo, sladkor, itd., katero je preračunjeno na 40 milijonov, je namenjeno v prvi vrsti za to, da se povišajo državnim uradnikom plače; poleg tega se imajo nekateri dosedanji davki odpraviti in med tem se odpravi baje tudi časnikarski in koledarski kolek.

(100 let stara žena.) Dne 25. marcija je umrla v goriški hiralnici Katarina Mozetič, rojena v Opatjem selu dne 25. nov. 1797; dopolnila je torej lepo starost 100 let. Bila je žena strojarja v Mirnu. Podpirala pa jo je vedno njena omožena hči.

(Grozen požar) je nastal na Reki oni četrtek zvečer. Unel se je železnični magacin št. 20. Gorelo je tri dni. Kar je bilo v tem skladišču, je vse pogorelo, ničesar ni bilo mogoče rešiti. Dobro je, da se ogenj ni razširil na druga skladišča. Škoda znaša okoli 1 milijon goldinarjev. Blago je bilo vse zavarovano. Sodi se, da je tresčilo v skladišče in da je tako nastal ogenj.

(Večen kandidat) za državni zbor je bil imoviti posestnik Potočka v Kolinu. Znan je po vsem Češkem, ker je kandidoval po vseh volilnih okrajih, izvoljen pa ni bil nikjer. Potrošil je za agitacije nad 50.000 fl., ter končno zašel v tako slabe denarne razmere, da je iz obupa v vodo skočil.

(Iz Gorja pri Bledu.) Dne 27. marcija je umrl Jurij Kozel, star 94 let. On je bil najstarejši Gorjanec. Pri svoji veliki starosti je vendar imel še prav lepe zobe in bi bil še prav rad živel, da bi dosegel 100 let.

(Shod avstro-ogerskih slovanskih časnikarjev) bo v Pragi od dne 18. do 22. junija. Razun Čehov je doslej priglasičenih udeležnikov: 10 Poljakov, 6 Slovencev, 4 hrvaški Srbi, 2 Hrvata, 3 Slovaki, 1 Malorus. — Namen shodu je: zblizanje in vzajemnost slovanskega tiska v Avstriji. — Poročilo o slovenskem časnikarstvu je naložil osrednji odbor g. A. Gabrščeku v Gorici.

(S Kranjskega.) Ljubljansko porotno sodišče je obsodilo A. Zalar-ja z Iga v smrt na vislicah, ker je dne 19. febr. ustrelil svojega brata iz zavisti in sovraštva, ker mu je

mati obljubila dom. — Novi knezoškof dr. Anton Jeglič se preseli v Ljubljano začetkom meseca maja. — Ustanovni shod »Gospodarske zveze« v Ljubljani se je vršil ob ogromni udeležbi. Pristopilo je že 44 zadrug in posojilnic.

(Kaj si vse ne omisljijo!) Na Reki je začel izhajati list »Smotra Kvarnera«. List se tiska v Budapešti v štirih jezikih in sicer: madjarskem, nemškem, italijanskem in hrvaškem. Duh mu je madjarski in brezverski. Taka »godla« pač ne more napraviti hudega.

(Slovanov v Avstriji) je po najnovjših podatkih 15,320.000 duš, in sicer 5,940.000 Čehov; 4,030.000 Poljakov; 3,370.000 Malorusov; 1,270.000 Slovencev; 710.000 Hrvatov in Srbov.

(Dr. Peter Matkovič), umirovljeni vseučiliški profesor in dolgoletni tajnik jugoslovanske akademije je v noči od petka na soboto umrl na Dunaju. Star je bil 68 let. Hrvaška je zgubila z njim znamenitega učenjaka.

(Soprogo bolgarskega ritmojstra Bojčeva), kateri je bil zaradi umora Ane Simon obsojen na smrt, so našli dne 26. marcija v njenem stanovanju v Sredcu mrtvo. Bila je zastrupljena. Če si je sama končala življenje, ali ji je pomogel kdo drugi, se še ne ve.

(Na ljubljanskem kolodvoru) južne železnice so se nabila razna naznanila tudi v slovenskem jeziku. To je nekaj. V primeri pa, kar bi morali dobiti še od južne železnice na progah po Slovenskem, je to pa tudi žal, res samo nekaj.

(Koliko je vsega zlata in srebra v denarju?) Glavni blagajnik Zjedinenih ameriških držav pravi: zlata je 17 milijard in 913,025.000 frankov, srebra pa 30 milijard in 213,500.000 frankov. Od teh pripada samo Rusiji 1 milijarda in 250 milijonov zlata ter 3000 milijonov srebra.

(Koroške novice.) Pogorelo je dne 14. marcija Hanželovo posestvo v Žrelcu. — V Labenčah blizu Št. Jurja ob Zili se je sam usmrtil 35letni oženjeni Jan. Rupič. Prezrel si je žilo na vratu. Uzrok samomoru je bilo slabo gmotno stanje. — Pri Harihu na Brezi, občine Dobrlaves, je vrgla krava tri telice, ki so vse zdrave in sedaj stare že nad 20 dnij.

(»Bog i Hrvati«.) Pevsko društvo »Ljubljana« je priredilo pevski večer na čast Josipom in Josipinam. Pri tem večeru je naznanil predsednik, da je deželna vlada prepovedala pesem »Bog i Hrvati« peti. Ta povsem nedolžna pesem je bila do sedaj na dnevnem redu pri vseh pevskih društvih na Hrvaškem in Slovenskem. Da, da, tak je baron Hein!

Loterijne številke.

Trst 26. marcija 1898: 9, 36, 83, 15, 12
Linc » » » 33, 78, 38, 24, 41

Fulard-svila 65 kr.

2 do 3 gold. 35 kr. meter — japonska, kitajska itd. v najnovjših obrazcih in barvah, kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gld. 65 kr. v najbolj novošegnih tkaninah, barvah in obrazcih. Zasebnikom poštnine in carine prosto na dom. Vzorci obratno.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

Dve mizi

iz trdega lesa in predalnik z 60 predali, na novo in čedno razdeljen, in druga priprava za prodajalnico se prostovoljno proda v hiši g. Solaka, pri Sv. Ropertu v Slov. gor. 1-3

Trgovinsko posestvo.

Posestvo v živahnem kraju, kjer je bila mnogo let sem velika trgovina z lesom s prav dobrim uspehom, se po ugodnih pogojih proda. Strokovno znanje ni potrebno. Naslov se izve pri upravnistvu tega lista. 1-2

Izvršilna dražba premičnin.

Izvršilna dražba Anton in Treze Peitler-jevih premičnin, obstoječih iz poljskih pridelkov, slame, sena, pohištva, sodov in živine, se vrši v četrtek, dne 7. aprila 1898 ob desetih zjutraj pri stanovanju izvršencev v Smolniku in se bodo oddale te premičnine tudi pod cenilno vrednostjo.

Proda se

majhno gospodarstvo z zidano hišo, z 2 oraloma posestva (travnik, njiva in gozd) za 550 gold. Več pove upravnistvo tega lista. 2-4

Močen učenec

se sprejme pri Ignaciju Hirtenlehner, kovaču za izdelovanje železniškega orožja. Kolberg pri Gornji Pulskavi. 2-3

Hrastov les

za izdelovanje male in velike posode kupuje Jernej Roman, pošta Selnica na Dravi. 3-3

Oženjen kravar

se takoj vsprejme. Baron pl. Twickel-novo grajščinsko oskrbnistvo v Mariboru.

Harmonij - didaktofon,

jako dobro ohranjen, prav malo rabljen in posebno pripraven za vse učitelje v petju itd., proda se takoj po znižani ceni, ker ga dotičnik v novih razmerah na tujem rabiti ne more. Več pove upravn. »Slov. Gosp.« 2-2

Vinograd

v dobrem stanju, lepa lega pri Sv. Urbanu pri Mariboru, 4 orale vinograda, 1 oral lesa in mal sadunosnik, z lepim poslopjem za letovišče sposobnim, je pod ugodnimi pogoji na prodaj. Več se izve pri upravnistvu »Slov. Gosp.« 10

C. kr. priv. vzajemna zavarovalnica proti ognju v Gradci.

ad št. 3473.

Oznanilo.

Po § 92 pravil se obhaja redno letno društveno zborovanje
v ponedeljek 9. dne majnika meseca 1898
ob 10. uri predpoldne v zborni sobani lastne hiše gospodske ulice
št. 18/20 v Gradcu.

To se daje po § 94 pravil na znanje, zraven osebno povabljenih odposlanikov, ki vse društvo zastopajo, še tudi p. n. gg. društvenikom z opomenjo, da je zborovanje za-nje po § 99 pravil javno in le vsled sklepa zborovega posvetuje se o posameznih točkah tajno.

Vspored za ta občni zbor je ta-le: I. Računsko poročilo in ob enem računski sklep za 69. upravno leto 1897 z nasvetom zastran dobička. II. Nasvet gledé kake ustanove povodom 50-letnega vladarskega jubileja Njih Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. — III. Poročilo računskih pregledovalcev gledé računov leta 1897. — IV. Proračun za leto 1898. — V. Volitev dveh računskih pregledovalcev in namestnega pregledovalca. — VI. Nasvet društvenega odposlanika g. F. H. Wirth iz Beljaka gledé spremembe, oziroma dopolnitve §§ 117 in 146 društvenih pravil.

V Gradcu, dne 1. aprila meseca 1898.

Upravni svet.

(Ponatis se ne plačuje.)

**Pristni Agnelli-jev
Juvelni krompir**

je vsled svojih dobrih lastnostij (prav dobro pljenja, ima dober okus, mnogo skroba, raste v vlažni zemlji, pa ne gnije, se dolgo ohrani itd.) razširjen po vseh evropskih deželah, celo v Skandinaviji. Dobi se pristen pri č. g. **Jožetu Agnelli**, župniku v Csári pri Sassinu, komitat Neutra, Oggersko.

100 kil stane 7 gld. a. v.
 50 „ stane 3 „ 50 kr.

Kdor ga vzame do 10 meterskih stotov, ga dobi metersko stot po 6 gld. postavljene na železniško postajo Kutti na Oggerskem.

Cvekov**brinjevec**

je znan kot **naravni in najboljši**.
 (Soliden zastopnik se išče.)

Franc Cvek.

4—5 Kamnik. (Kranjsko.)

Pesno seme

razpošljata pod jamstvom brata **Jelinek**, trgovina s semeni. **Bzenec, Moravsko.**

Kovačnica.

Jurij Pernet, kovaški mojster v **Mihovcah** pri Pragarskem, okraj Ptuj, hšt. 24, da v najem ali pa tudi proda svojo kovačnico in nekaj drugega poslopja, zavoljo svoje starosti.

Posebno za podkovsko kovačijo je lep prostor. Plačilni pogoji so lahki; ako se želi, dobi se tudi ena njiva. — Kdor želi, naj to naznani ali pride pogledat do dne 1. maja t. l.

2-2

Razglas.

Okrajni odbor pri Sv. Lenartu v Slov. gor. daje na znanje, da se bode vršila dražba za zidanje novega mosta na Velki „cmurečka cesta II. razreda“, dne 4. aprila 1898 predpoldnem ob desetih v uradni pisarni okrajnega zastopa. Stavba tega mosta se bode izklicala za 2450 gld.

Vsak dražbenik ima 10% vadij od zneska, kakor se izklicie, položiti. Dražbeni pogoji, kakor tudi načrt za ta most, se lahko vidijo vsak dan v uradni pisarni okr. zastopa in sicer predpoldnem od 8.—12. ure.

Sv. Lenart, dne 15. sušca 1898.

2-2 Načelnik: Fr. Wella.

Proda

se prostovoljno hiša, na kateri je oštarija in zraven tudi prodaja tobaka, se proda sama, ali pa celo posestvo zemljiščem vred prav po znižani ceni. Posestvo je blizu Maribora na Tezni hšt. 2. Vêč se izve tamkaj pri lastniku. 2-3

Zganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariborn.

Največa zganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. **Zdravilski konjak za boleznike in okrevance** kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 106

120^{cbm} trsk

skupaj ali posebej prodaje

Bar. pl. Twickelovo
 graščinsko oskrbništvo, Burgmeierhof.

Brhka deklica

se sprejme v neki gostilnici kot podnatakarica. Kje? Pove se pri **Janezu Straschillu v Ptuj.** 2-2

Trgovina umetnega in stavbenega kamnoseka

J. F. PEYER-a

Kokoschnegg-Allee — Maribor — Hilariusstrasse.

Se priporoča p. n. občinstvu za vsa kamnoseška in podobarska dela, kakor tudi za vsa popravila.

Velika zaloga izdelanih novih nagrobnih kamenov, marmornih plošč vseh barv in vsake velikosti vedno na prodajo. 5—45

Solidna postrežba in prav nizke cene.

Pri meni se dobiva prav lepa

koruza in oves

tako tudi različna poljska semena, kakor: deteljno, travno, korenjevo, runkeljnovne in bele repe itd. po nizki in dobri postrežbi.

Milan Hočevnar,

11—12 trgovec v Celji, glavni trg.

Štacunar**R. Bračko**

pri „Plavi krogli“

v novem poštnem hramu v Ptuj
 prodaja

izvrstno kavo 1 kil. po fl. 1.20, 1.40, 1.60, 1.80 in 2.—
 sladkor 1 „ 39 kr. v grudi.
 sol 1 „ 12 kr.
 riž 1 „ po 13, 14, 16, 20, 24 in 28 kr.
 žajfo celi funt 10, 12, 14, 16 kr.
 miline sveče, zavoj po 38 in 40 kr.
 Frank-ovo in Kneipp-ovo kavo za 4, 5, 10, 12, 25 kr.
 suho ogersko moko, od katere imam veliko zalogo od prvega Budapeštnega parnega mlina, prodajam 1 kilo po 14, 15, 16, 18, 20 in 22 kr.
 pravo laško olje 1 liter 40, 48, 60, 80 kr.
 pravi ameriški petrolej 1 liter 16 kr.
 šibice ali žveplenke 1 škatla 25, 28, 32, 70 in 75 kr.
 najboljše rusko mažo za črevlje po 2, 3, 4, 5, 10, 25 kr.
 najfinejšo mažo za voze, od katere imam zalogo od prve koroške fabrike, prodajam katlo po 5, 10, 20 in 40 kr., sodček 80 kr. in 1 gld.

Vsak kupec, kateri to mažo enkrat poskusi, ne bo več druge rabil.

Rozine, civebe, čaj, mandle, fige, limone, rožiče in dišave prodajam po najnižji ceni.

Razun tega še prodajam rum, pravo domačo slivovko, borovičko in pilzensko pivino grenčico, katera je najboljše zdravilo proti krču v želodcu, zgagi, bledici, bljuvanju, griži, maternici itd. 1 steklenica po 10, 25 in 60 kr.

Imam tudi veliko zalogo močnih vožet (štrang), štriglov, vervij, uzd za konje, bičev itd.

Zrnje se menjava za moko.

Prosim, blagovolite me torej s svojim obiskom pri vsaki priložnosti počastiti; vsak čas si bom prizadeval, da postrežem svojim p. n. kupcem z najboljšim blagom po najnižji ceni.

Z velespoštovanjem

R. Bračko,

trgovec pri „Plavi krogli“ v novem poštnem hramu v Ptuj. 4-6

„Pravi ameriški petrolej“ prodajam veliko steklenico po 24 kr.

„Pravi ameriški petrolej“ prodajam veliko steklenico po 24 kr.

Svoji k svojim!
Anton P. Kolenc,
 trgovec v Celji
 v „Narodnem domu“
 in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega špicerijskega blaga po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagone, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzamem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretnino.

Z velespoštovanjem 5-52
Anton P. Kolenc.

Očitna zahvala.

Milosrčni prebivalci mariborskega mesta so obdarovali pri nabiraju milih darov tudi v tem letu zavod šolskih sester III. reda sv. Frančiška v Mariboru tako radodarno, da si predstojništvo šteje v dolžnost, vsem blagim dobrotnikom tem potom izreči odkritosrečno zahvalo. Jezus, tolažnik ubogih in sirot, naj jim povrne ganljivo darežljivost tisočero tukaj in tamkaj!

V Mariboru, dne 23. marcija 1898.
 Predstojništvo zavoda šolskih sester.

Dr. Radislav Pipuš

naznanja slav. občinstvu, da je v **Mariboru v Tegethoffovi ulici št. 10** (v Miklošičevi hiši blizu slov. cerkve) odprl svojo **1-2**
odvetniško pisarno.

Nova hiša,

v dobrem stanu, prav prostorna, od nekdanj dobro obiskovana, se da prostovoljno po najnižji ceni v najem, ali je oziroma tudi na prodaj. Pri hiši je obrt za trgovino z mešanim blagom, **gostilna** za točenje vina, piva, jabolčnice in tudi žganja vsake vrste na najdrobneje. Ledenica je polna ledu. Nadalje: c. kr. prodaja duhana in kolekov, nabiralnica in oddaja pisem. Hiša z gospodarskim poslopjem in precej velikim zemljiščem poleg hiše, stoji ravno pri farni cerkvi tik glavne velike ceste 20 minut oddaljena od kolodvora.

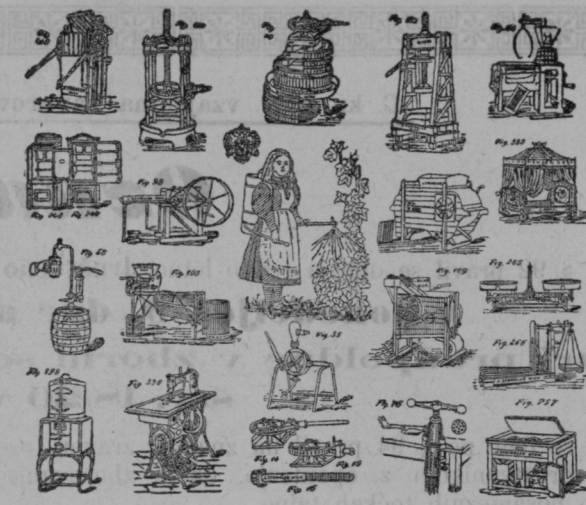
Več o tem pove lastnik **Martin Javornik** pri Sv. Vidu, pošta Šmarje pri Jelšah. 1-3

Za streljanje zoper točo ima prav cene in na novo sestavljene dimnike in zvrtnane možnarje 1-2

Franc Frangež, trgovec z železom in c. kr. prodajavec smodnika v **Mariboru.**

Služba organista in cerkovnika želi nastopiti na kaki manjši župniji takoj ali 1. majnika mlad, pošten, vsakega dela vajen človek z dobrimi spričevali. Več pove upravn. lista. 1-3

Ameriškega trsja več tisoč solonis in rip. portalis koreninčne prodaja za 3 gl. 50 kr. stotino **Janez Zorman**, posestnik pri Sv. Trojici. Pošta: Slatina, Štajarsko. 1-2

Janez Schindler,
 Dunaj III., Erdbergstr. 12,
 pošilja zastoj vsakemu cenilniku v slovenskem jeziku. V tistem se nahaja več ko 300 podob različnih strojev in orodja za **poljedelstvo, obrt in hišne potrebe.** Cene nižje, kakor povsod drugod. Pošilja se na poskušnjo. Reelna postrežba se jamči. Plačila prav ugodna. Solidni krščanski prekupci se iščejo.

Janez Schindler,
 c. kr. 1-18
 lastnik privilegij.
 Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

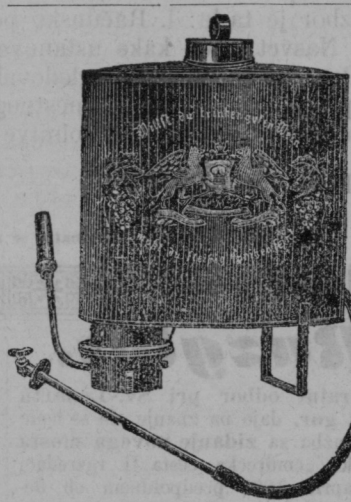
Priporočam svoje doma izdelane, 4 1/2 kilo težke, **bakrene**

vakuum peronospora - brizgalnice,

komad **12 gl.** Kdor vzame 6 komadov, dobi 70% odpustka. 2000 komadov že v rabi.

Bakrene plošče, cevi, izdelani kotli za žganje in pranje vedno v zalogi.

A. Fiebiger, 2-3
 kotlar koroške ulice 6, v **MARIBORU.**

Pravi trpotčev sok je jedino oni, kateri se pripravljajo v lekarni k Zrinjskemu, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Trpotčev sok neprešežno deluje pri vseh prehlajenjih dušnih organov, ter je najboljšo sredstvo za prsni katar, kašelj, prsobol, hripavost in vratnobil. Tudi zastarani kašelj se s tem zdravilom v najkrajšem času da odpraviti; bolniki dobijo tek za jelo, lahko spijo in na ta način hitro okrevaljo. Izmed mnogih zahval spominjam tukaj samo ono:

„Velecenjeni gospod lekarnik! Pošljite mi še tri steklenice Vašega izvrstno delajočega trpotčevega soka; potrebujem jih za svoje poznance. Jaz sem od dveh steklenic od nesnosnega kašlja popolnoma ozdravel. Hvala Vam. Priporočil bodem ta zdravilni sok vsem prsobolnim. S spoštovanjem — Rudolf Ausim. Na Dunaji, 20. marca 1897.“

Pazite naj se torej, da je na vsaki steklenici varstvena znamka t. j. slika bana Nikole Zrinjskega, kajti samo oni je pravi trpotčev sok, kateri to varstveno znamko nosi. — Cena steklenici s točnim opisom je 75 kr. — Razpošilja se vsaki dan s pošto na vsa mesta in sicer proti predplačilu (priračunavši 20 kr. za zametek) ali pa po poštne povzetju. — Ceniki raznovrstnih domačih preskušanih zdravil razpošiljajo se na zahtevo zastoj in poštne prosto. Lekarna k Zrinjskemu, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

27-30

Jedino pristen BALZAM
 (Tinctura balsamica)
 dobavlja na debelo in na drobno samo oblastveno koncesijonirana in trgovinsko-sodno protokolirana

tovarna balzama lekarnarja **A. Thierry-ja** v **Pregradi** pri Rogatcu.

Pristen samo s to trgov. sodno registr. zeleno varstveno znamko

Celotna priprava mojega balzama stoji pod zakonitim varstvom vzorcev.

Najstarejše, najpreizkušenejše, najcenejše in najreelnejše ljudsko domače zdravilo za prsne in pljučne boli, kašelj, izmččke, krč v želodcu, manjkanje slasti, slab okus, slabo dišečo sapo, kolecjanje, zgago, vetrove, zaprtost telesa itd., za notranjo in vnanjo porabo proti zobobolu, gnitju v ustih, ozeblini, opeklinam itd.

Kjer ni nobene zaloge, naroči se naravnost z naslovom: **Tovarna balzama lekarnarja A. Thierry v Pregradi pri Rogatcu.**

Cena franko za vsako poštno postajo Avstro-Ogerske je z zabojem vred: 12 malih ali 6 dvojnih stekl. 4 krone, 60 30 13 kron.

V Bosno in Hercegovino 30 novč. več. Ponarejalce in posnemalce, kakor tudi prodajalce takih falsifikatov bodem na podlagi zakona za varstvo znamk strogo preganjal sodnim potom.

Jedino pristno Centifolijsko mazilo
 (balzamsko mazilo iz rože centifolija).

Lekarna „angelja varuha“

A. Thierry-ja v **Pregradi.**

Najkrepkejše vlačno mazilo sedanjosti. Velike antiseptične vrednosti. Posebno vnetj nasprotnega učinka. Pri vseh še tako starih vnanjih bolih, škodah in ranah gotov vspeh, — vsaj najmanj zboljšanje in olajšanje bolečin pronzročječe.

Manj nego dve škatljici se ne razpošiljati; razpošilja se jedino le proti poprejšnjemu nakazu ali proti povzetju zneska. Cena s poštino, voznim listom in zavojem itd. za 2 lončka 3 krone 40 vin.

Svarim pred nakupovanjem neučinkujočih ponarejanj in prosim natanko na to paziti, da je na vsakem lončku vžgana zgornja varstvena marka in firma „Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada“.

Vsak lonček mora biti zavit v navoilo za vporabo, katero ima to varstveno znamko. Ponarejalce in posnemalce mojega jedino pristnega centifolijskega mazila bodem na podlagi zakona za varstvo znamk strogo preganjal; isto tako prodajalce falsifikatov. Kjer ni nobene zaloge, naroči se naravnost z naslovom: **Lekarna „angelja varuha“ in tovarna balzama A. Thierry v Pregradi. pri 3-25 Rogatcu.**

Razpošilja se brezizjemno le proti poprejšnjemu nakazu ali proti povzetju zneska.

1898

Mauthner's Samen.

Aussaatzeit: Ende Februar und März.
Saatweite: 25-30 cm. Abstand der Reihen, 10 cm. in der Reihe.
Bodenbeschaffenheit: Tieflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

Mauthner-jevih slovutih zeliščnih in cvetličnih semen v zaprtih, oblastveno zavarovanih zavojih s sodnijsko vpisano varstveno znamko „medved“ se nahajajo **komisijska skladišča** pri največ **veletrgovinah z mešanim blagom v Avstriji.**

V vsakem kraju je poverjena komisijska prodaja 80 najbolj zahtevanih vrst in zeliščnih in cvetličnih semen le jedni trdki, toraj nastavljen le jedna omara. Iz krajev, kjer se še ne nahajajo komisijska skladišča, se naznanila sprejemajo.

Kot sveža in pristna semena, tvrdke **Edmund Mauthner** (Budimpešta, Andrassystrasse 23.) veljajo le ona, ki so zaprta v izvorne zavitke z letnico 1898 in na katerih se nahaja, kakor kaže poleg stoječa podoba, slika medveda in ime **Mauthner.** Pred ponarejanji se svari.

Čas setve: Koncem februvarija in marcija.
Prostor za posejatev: 25-30cm oddaljenost vrst 10cm v vrsti.
Kokovost zemlje: Globoko zrahljana, redilna in ne na novo pognojena.

7-10